

NEWSLETTER

Leden 2025/1

Nové blogy a publikace - ETS2, fenomén neliberalismu, dopady přistoupení Ukrajiny na EU | Hlavní poznatky z konference Resilient Europe

Vítejte u prvního lednového newsletteru!

Rok 2025 přinese mnoho výzev pro Evropskou unii. Začíná polské předsednictví v Radě EU, které si jako **hlavní prioritu klade bezpečnost EU** i v reakci na probíhající válku na Ukrajině a nástup Donalda Trumpa do Bílého domu. Letos si také připomeneme **40. výročí podepsání Schengenské dohody** a vzniku Schengenského prostoru.

V první polovině ledna se naši odborníci a odbornice komentovali zmíněný **začátek polského předsednictví v Radě EU** a na aktuální politickou situaci v Evropské unii. Zabývali se také **financováním dopadů** nového systému obchodování s emisními povolenkami **ETS2**.

Publikovali jsme také několik textů našich výzkumic a výzkumníků a blogy stážistů a stážistek pražské i bruselské kanceláře. **Marek Jankovský**, stážista bruselské kanceláře, shrnul ve svém blogu, proč článek 7 smlouvy o EU potřebuje reformu pro **udržení akceschopnosti EU** a stážistka pražské kanceláře **Šárka Soukupová** rozebírá výzvy a důvěryhodnost **současného přístupového procesu**. **Henry Barret**, stipendista Fulbright-Schumanova grantu, analyzuje ve svém Policy Paperu **vývoj spolupráce V4 od vstupu do EU**. **Alejandro Estesó Pérez**, hostující výzkumník Institutu EUROPEUM, popsal **fenomén neliberalismu**, který získává v celosvětové politické diskusi stále větší váhu. Výzkumná pracovnice **Rebeka Hengalová** ve svém Policy Paperu představuje způsoby, jak mohou **výnosy z ETS2 a financování ze Sociálního klimatického fondu** podpořit dekarbonizaci. **Anton Bendarzsevszkij**, ředitel Institutu ekonomického výzkumu Oeconomus, ve svém Policy Briefu píše o **dopadech přistoupení Ukrajiny na EU a její členské státy**. **Jonáš Syrovátka** z Institutu EUROPEUM, **Veronika Víchová** z Centra pro informovanou společnost a **Nikoleta Nemečková** z Asociace pro mezinárodní otázky shrnuli hlavní **poznatky z konference Resilient Europe**, která proběhla v říjnu 2024 v Praze.

Přejeme Vám hodně úspěchů v novém roce,

tým Institutu EUROPEUM

Evropskou politiku čeká **rok plný výzev, růstu a transformace** - od předsednictví Polska a Dánska v Radě EU až po významná výročí i politické změny ve světě, které ovlivní Evropu.

Za celý tým Institutu EUROPEUM vám přejeme štěstí, zdraví, hodně úspěchů a pevné nervy v roce 2025!

Nabídka stáží v pražské kanceláři Institutu EUROPEUM

Jste studenti a máte zájem o evropskou politiku a chceš se podílet na chodu pražské kanceláře předního českého think tanku nebo na jeho komunikaci přímo z centra Prahy? Institut EUROPEUM nabízí **stáž s finančním příspěvkem v Organizačním nebo Komunikačním týmu od února do srpna 2025.**

Na stáž hledáme **aktivní, iniciativní a kreativní vysokoškolské studenty a studentky** ideálně se zaměřením na mezinárodní vztahy nebo evropská studia. Více informací a požadavky stáže najdete na našem **webu**.

Dealine pro podání přihlášky je 31. ledna.

[Informace o stáži](#)

Nové publikace

Policy Paper | Demokratická účast, integrace a důvěra v rámci Visegrádské skupiny: Dvacet let od integrace do EU

V4 jako kolektiv představuje obzvláště zajímavou případovou studii minilateralismu v rámci EU vzhledem k četným opakováním a případům využití tohoto místa různými českými, maďarskými, polskými a slovenskými národními vládami. **Tyto čtyři středoevropské státy jsou již dlouho ohrožovány velmocí na východě** – Ruskem – a velmocí na západě – Německem. Při řízení procesu zbavování se stínu komunistické éry se V4 nejprve projevila přirozenou spřízněností těchto států s cílem dosáhnout vstupu do EU, rozvíjet tržní hospodářství a vytvořit instituce západního typu. Píše **Henry Barrett** ve svém Policy Paperu [zde](#).

Policy Paper | Neliberalizace rozšíření EU o západní Balkán

Fenomén neliberalismu, který je základním kamenem stále populárnějšího pojmu neliberální demokracie, získává v celosvětové politické diskusi stále větší váhu. V Evropské unii (EU) vede upevňování většinového, nativistického vedení k tomu, že mnohé členské státy ustupují od progresivních programů a otevřeně prosazují politiky, které podkopávají práva menšin a liberálně-demokratický systém brzd a protivah. Píše **Alejandro Esteso Pérez**, hostující výzkumník Institutu EUROPEUM [zde](#).

Policy Paper | Resilient Europe: Nejlepší postupy z celého kontinentu při budování odolné společnosti

POLICY PAPER

RESILIENT EUROPE:
Best practices from
across the continent
in building resilient
societies

VERONIKA VÍCHOVÁ,
NIKOLETA NEMEČKAYOVÁ,
JONÁŠ SYROVÁTKA

Na konferenci „Resilient Europe“, která se konala v Praze v říjnu 2024, se sešli přední odborníci z celé Evropy, aby se podělili o své zkušenosti a osvědčené postupy, kterým čelí při potírání hrozeb jako jsou dezinformace ze strany Ruska, taktiky hybridní války, které usilují o destabilizaci demokratických institucí a podkopávají důvěru veřejnosti. Tento **strategický dokument shrnuje hlavní poznatky z konference do tří základních kategorií:** hybridní hrozby, manipulace s informacemi v digitálním prostoru a strategická komunikace. Tyto kategorie zahrnují širokou škálu opatření přijatých evropskými státy a institucemi k zajištění demokratické odolnosti a tento dokument dále identifikuje nejnaléhavější výzvy a příležitosti pro budoucí úsilí. Shrnuli **Jonáš Syrovátka** z Institutu EUROPEUM, **Veronika Víchová** z Centra pro informovanou společnost a **Nikoleta Nemečková** z Asociace pro mezinárodní otázky **zde**.

Policy Brief | Budou prostředky z Fondu stačit?

POLICY BRIEF

Will the Fund fund
enough?

REBEKA HENGALOVÁ

Existuje celá řada způsobů, jak mohou **výnosy z ETS2 a financování ze Sociálního klimatického fondu podpořit dekarbonizaci** mezi vrstvami s nižšími příjmy a zohlednit tak rozdílné potřeby komunit, regionů a zemí. Pokud budou tyto iniciativy řešeny včas, mohou sloužit jak zeleně, tak spravedlivě. Jak přesně může být Fond alokován a jaké jsou jeho možnosti, to jsou hlavní otázky tohoto politického briefu, který napsala **Rebeka Hengalová** v rámci Think Visegrad **zde**.

Policy Brief | Dopady přistoupení Ukrajiny na EU a její členské státy

POLICY BRIEF
Impacts of Ukraine's
accession on the EU and
its member states
ANTON
BENDARZSEVSZKIJ

Ukrajina se snaží stát se součástí Evropské unie už od roku 2004, zatímco evropští činitelé neměli politickou vůli pokračovat v rozšiřování a tento proces již mnoho let stagnuje. To vše se náhle změnilo po ruské agresi v roce 2022, po níž se přístupový proces urychlil, ale nyní se obrátil do jiného extrému: **prohlášení o rychlém vstupu Ukrajiny do EU se stala příliš nerealistickými**, což vyvolalo falešné naděje. Píše **Anton Bendarzsevszkij**, ředitel Institutu ekonomického výzkumu Oeconomus, ve svém Policy Briefu [zde](#).

Blog | Oživení „mrtvého ustanovení“: Mohlo by hlasování kvalifikovanou většinou zachránit postup podle článku 7 Smlouvy o EU?

BLOG
Reviving 'the dead
provision': Could
QMV save the
procedure under
Article 7 TEU?
MAREK JANKOVSKÝ

V souvislosti s probíhající debatou o **rozšíření EU je na stole otázka revize Smlouvy**, která by zajistila akceschopnost EU v budoucnu. Zatímco některé členské státy se domnívají, že současný stav Smluv je pro Unii s více než 35 členy vhodný, jiné volají po revizi Smlouvy o EU před rozšířením. V roce 2022 Evropský parlament posunul diskusi o krok dále a přijal usnesení, v němž navrhuje dalekosáhlé revize Smluv. Píše ve svém blogu stážista bruselské kanceláře Institutu EUROPEUM **Marek Jankovský zde**.

Blog | Zavedení hlasování kvalifikovanou většinou při rozšíření EU

Od ruské invaze na Ukrajinu v únoru 2022 získalo rozšíření Evropské unie novou dynamiku a toto téma se dostalo do popředí politických diskusí. **Zdůrazňuje potřebu posílit geopolitické postavení a bezpečnost EU prostřednictvím rozšíření.** Přetrvávají však značné výzvy, zejména pokud jde o účinnost a důvěryhodnost současného přístupového procesu. Ve svém blogu píše stážistka Institutu EUROPEUM **Šárka Soukupová zde.**

Blog | Boj o rybolov: Úloha EU při utváření rybářské ekonomiky Faerských ostrovů

Faerské ostrovy, které se nacházejí v severním Atlantiku, se odedávna spoléhají na rybolov, který je základem jejich hospodářství a utváří jejich hospodářskou a sociální identitu. **Pokles zaměstnanosti v tomto odvětví v posledních desetiletích spolu s globálními problémy nadměrného rybolovu však ukazuje na křehkost této závislosti.** Píše stážistka **Bára Auerová** ve svém blogu **zde.**

V médiích

- ČT24 | První zahraniční cesta českého eurokomisaře ([Zuzana Krulichová](#))
- Ekonomický deník | Umístění dobíjecí stanice i dostupnost alternativních paliv. EU ladí data k infrastruktuře ([Filip Křenek](#))
- Právo | Eurovolby odhalily bezradnost Evropy ([Viktor Daněk](#))
- TN.cz | Polsko zahajuje předsednictví v Radě EU ([Martin Vokálek](#))
- Horizont ČT24 | Elon Musk zasahuje do evropské politiky ([Viktor Daněk](#))
- ČRo Dvojka | EU je jako společenství vlastníků. Tón debatě teď má šanci udávat Polsko ([Viktor Daněk](#))